

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 23

Oslo, den 5. juni 1935.

+7. årg.

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. „St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 10695 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—4. Utbetalinger kun mandag kl. 3—4.

Den Hellige Aand og Kirken — Foredragsaften i Oslo — Pater Karl Halvdan Schilling — „Vi har intet å skamme oss over“ — Petrus i Pasjonsspillet — Søster Philomene de St. Joseph — Spørsmål og svar — Lars Eskeland — Kong Olav i Gardarike — Vår feriekoloni Herhjemme — og derute.

Den Hellige Aand og Kirken.

Man støter ikke så sjelden på folk som i kristendommens navn proklamerer en viss motsetning mellom Kirken og den Hellige Ånd. De påberoper sig gjerne Ur-Kristendommen som forbillede på en slags ukirkelig kristendom som uhemmet av enhver ytre organisasjon skulde fremtre som et vidnesbyrd om den Hellig Ånds frie virke i sjelene. Ut fra dette syn lager de så en opposisjon mellom «åndsreligion og autoritetsreligion» med mer ell. mindre tydelig brodd mot katolisismen. Det var visstnok August Sabatier, den kjente franske protestantiske teolog som opfant denne formulering. Men den samme tankegang går igjen hos mange, og den merkes også mer eller mindre tydelig i enkelte av Oxfordgruppebevegelsens skrifter, f. eks. i Ronald Fangens bok: «En kristen verdensrevolusjon». — En opmerksom iakttagelse vil imidlertid ikke ha vanskelig for å konstatere at det er en, kanskje ubevisst, innstilling av protest mot den katolske Kirke som ligger til grunn for dette syn og som fører dem til med dette farvede synspunkt å betrakte aposteltidens kristendom og der finne just det de vil finne.

I virkeligheten er nemlig intet fjernere fra apostolisk kristendom enn denne angivelige motsetning mellom religiøs autoritet og åndskristendom. Det billede Apostlenes Gjæringer gir oss av Ur-kristendommen, viser en dyp harmoni nettop mellom den Hellige Ånd som inspirerende kraft og den autoritet som apostlene var utstyrt med i sin egenskap av Kirkens ledere.

Den Hellige Ånds første og mest åpenbare manifestasjon gjaldt nettop apostlene. Det var disse av Frelseren valgte budbringere som først mottok

Åndens store og merkelige gaver. Og det var ved deres forkynnelse og virksomhet at Åndens gaver blev meddelt til andre.

Pinsefesten er ikke alene den store minnedag om Åndens komme, men tillike om begynnelsen til kristendommens utbredelse ved menneskers virksomhet. Herren som siden Himmelfarten er blitt usynlig for menneskene, begynner på Pinsedagen å virke gjennom apostlene som sine utvalgte redskaper, der i kraft av den Hellige Ånd settes istand til å øve sin store gjærning i Jesu navn.

For den aller første tid er dette særlig tydelig hos apostelen Peter. Det er han som holder den første preken om Jesus Kristus som Gud og frelser, og som gir beskjed om vilkårene for å få del i frelsen og Åndens nådegaver: «Gjør bod, og enhver av eder la sig døpe i Jesu Kristi navn til eders synders forlatelse og I skal få den Hellige Ånds gave».*) Og det er Peter som optrer som formidler av det første mirakel. Han opfordrer ikke den syke til å be Frelseren om helbredelse, men sier selv til ham: «I Jesu Kristi av Nazareths navn — stå op og gå». Her har vi en tydelig forening av Åndens kraft og den apostoliske myndighet knyttet til Peters person. Ennu tydeligere er om mulig det som fortelles om Peters forhold ved hedningen Kornelius' omvendelse til kristendommen. Englen som viste sig for Kornelius gav ham ikke straks og uten videre del i den Hellige Ånds gaver, men henviste ham til apostlen Peter, som den der skulde meddele ham Åndens liv: «Send menn til Joppe og hent en viss Simon med tilnavnet Petrus».

*) Apost. Gjærn. 2, 38.

Og englen tilføiet: «H a n vil si dig hvad du bør gjøre».*) Og der berettes videre om hvorledes Kornelius ved Peters mellemkomst mottok den Hellige Ånd.

Det mest slående uttrykk for denne samhörighet mellom Åndens virke og apostolisk myndighet har vi kanskje i det svar som apostlene gav på spørsmålet om i hvilken utstrekning de fra hedenskapet omvendte kristne skulde være bundet av Moselovens bestemmelser. Apostlene og de eldste avgjorde saken og betegnet avgjørelsen som fattet av dem og av den Hellige Ånd: «Der har behaget den Hellige Ånd og oss ikke å pålegge eder andre synder enn disse nødvendige ting».**)

Kristendommen, slik som vi lærer den å kjenne gjennom Apostlenes Gjerninger, det vil si slik som den trådte frem etter Herrens bortgang, viser sig som et religiøst livsfellesskap. Dette livsfellesskap har sin rot i det liv som Ånden frembringer hos de troende og som formidles ved apostlenes virksomhet. Det er gjennom denne virksomhet, som består i ordets forkynnelse, sakramentenes forvaltning og fellesbønnen, at den Hellige Ånds gaver meddeles til de troende. Ånden synes ikke å virke fritt og uavhengig av ytre vilkår, men nettop i og med apostlenes formidling ved ord og handling. Apostlene optrer med stor fasthet og myndighet, fordi de av Herren selv har mottatt det oppdrag å gjøre alle mennesker til hans disipler og fordi de selv først og fremst drives av den samme Ånd, hvis gaver de gjør andre delaktige i.

Det er den samme Ånd som virker alt i alle, men «fordelingen av nådegavene er forskjellig», som Paulus sier. Alle får del i den Hellige Ånds nådeliv, idet Kristi kjærlighet utgydes i deres hjerter. Men det er også særskilte nådegaver som ikke alle får, men som gis til noen for den oppgave eller tjeneste de får i oppdrag å utføre i Kirken. Og disse oppdrag innebærer ikke alene at man får de åndsgaver som trenges, men også at man får myndighet til å gjennomføre sin oppgave i de kristnes forsamlinger. Pauli brever til Timoteus og Titus viser med uomtvistelig tydelighet at de som får kall til å lede Kirken også utstyres med myndighet. Det gjelder ikke bare de av Herren valgte apostler, men også de menn som av disse blir innsatt til å være biskoper eller tilsynsmenn i Guds Kirke. De skal undervise, rettlede, forme, irettesette, kort sagt forestå ledelsen av de kristnes samfund eller menigheter. Paulus gir Ti-

*) Ap. Gj. 10, 3—6.

***) Ap. Gj. 15, 28.

moteus inngående instruksjoner om hvorledes han som biskop har å forholde sig: «Giv akt på dig selv og på læren; bli ved dermed. Ti når du gjør dette vil du frelse dig selv og dem som hører på dig».*)

Vi fornemmer her som en gjenklang av Herrens ord til disiplene: «Hvo som hører eder, hører mig, og hvo som forakter eder, forakter mig».**)

Tiden var nu kommet, da det ikke lenger var mulig å motta Evangeliet av Herrens egen munn. Men ved å høre det forkynt av Kristi apostler eller av disses medhjelpere eller efterfølgere skulde man nu like sikkert når frem til frelse og liv med Gud.

Den påståtte opposisjon mellom autoritetsreligion og åndsreligion er derfor helt kunstig og har ingen slags hjemmel i apostolisk kristendom. Men så lenge mennesker vil bygge kristendom på et annet grunnlag enn det Kristus selv bygget på — Petrus — vil de uvegerlig være henvist til slike opkonstruerte systemer for å danne sig en platform for sin ukirkelige kristendom. Det skyldes heller neppe noen tilfældighet at Kristi ord til Peter: «Du er Petrus, og på denne klippe vil jeg bygge min kirke»***) er utelatt i de fleste lutherske bibelhistorier i Norge. Kristi ord er så klare at det er vanskelig å gi dem noen annen mening enn den som fremgår av ordlyden og som den dag idag forkynnes av den hellige katolske Kirke og som gjør at vi katolske kristne med så stor trygghet kan bekjenne vår tro på Kirken og den Hellige Ånd som levendegjør den.

Foredragsaften i Oslo.

Lektor Eek-Larsen fra Bergen.

Torsdag 13. juni kl. 19,30 vil lektor Erling Eek-Larsen, efter innbydelse av St. Olavs menighets lokalforening av St. Olavs forbund, holde foredrag i festivitetslokalet, Akersveien 5.

Emnet blir: «Tro og overtro». Foredraget vil behandle forskjellige former for hedensk tro i fortid og nutid og vil også streife inn på hekser og kloke koner og deres teknikk. Da lektor Eek-Larsen gjennom inngående studier har samlet et stort materiale til belysning av disse spørsmål, vil det sikkert bli en meget interessant aften. Lektoren er dessuten kjent som en utmerket foredragsholder. I Bergens kringkaster har han holdt en rekke foredrag om kulturhistorie o. m. a.

Entreen blir kun 50 øre både for medlemmer og ikke-medlemmer av St. Olavsforeningen. Det er adgang for alle.

*) 1. Tim. 4, 16.

***) Luk. 10, 16.

****) Mt. 16, 18.

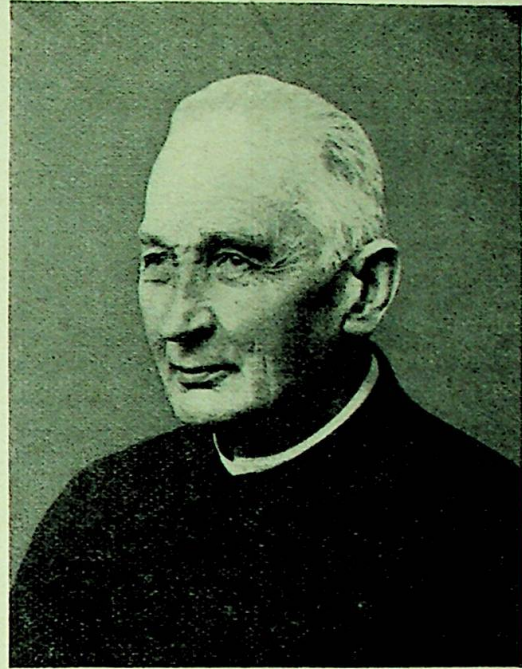
Pater Karl Halfdan Schilling.

1835 — 9. juni — 1935.

Den 9ende juni i år er det hundre år siden pater Karl Halfdan Schilling fødtes i det daværende Christiania. Der er lang vei fra barndomshjemmet på Stange ved Hamar og til klostercellen i Mouscron ved den fransk-belgiske grense — men der ligger en ennu lengere vei mellom officerssønnen med de militære slektstradisjoner og den fromme barnabispater. En åndelig utvikling, en åndelig fremadskriden, hvis hovedstasjon markeres av en kunstners kamp med stoffet for at det kan bli gjennomslukt og åpenbare noe av virkeligheten, av sannheten gjennom sin tilsynelatende form. Uten å eie det som man ofte så tankeløst og med urette kaller en kunstnersjel og hefter som betegnelse — og dessverre for det meste som undskyldning — på enhver som har vanskelig for å innordne sig samfundets moralske lover, men som i virkeligheten representerer et menneskes andel i Guds skapende og åpenbarende kraft — uten å besidde denne spesielle evne til å opfatte Gud i alt hadde vel ikke Karl Halfdan kommet der han kom. Vi vet vel at han på et givet punkt i sitt liv fornektet denne sin kunst, idet han som et symbolsk uttrykk for denne fornektelse kastet pensler og palett i Kristianiafjorden da han dro ned til Frankrike for å tre inn i et kloster — men det var blott det ytre skall han kastet fra sig. Sin kunstnersjel beholdt han i sin kjærlighet til det gode og sanne og skjønne. Og i sine medmenneskers hjerter preget han tidlig og sent Guds bilde inn, alt mens han formet sitt eget liv i sin store Mesters skikkelse.

Den 2. januar 1901 lukket han sine øine — «i hellighetens ry», sier hans biograf. Ja, alle de som hadde lært ham å kjenne, visste at de burde glede sig fordi et menneske hadde nådd det mål hans hele liv hadde vært rettet imot: Guds rike — men der blev grått meget i de dager og i mange, mange dager deretter i Mouscron. Grått av fattige og rike, syke og friske, menn, kvinner og barn, unge og gamle, prester, munk og lægfolk. Aldri mer skulde de se den ærverdige skikkelse gå langsamt hen ad veien bedende sin rosenkrans, men allikevel alltid med et strålende smil og en vennlig hilsen til alle. Aldri mer vilde døren gå i op i de fattigste hjem og hans godhet lyse inn i de mørke stuer — og aldri mer kunde de komme til ham i skriftestolen — tynget til jorden av sorg og bekymring, og gå lettet og gla derfra med fred i sitt sinn.

Hans minne lever — og mange lever ennu som har kjent ham. Men allikevel — sier hans biograf pater Sylvestre Declercq i sin bok «Le Révérend Père Schilling, Barnabite (Librairie Albert Dewit, Bryssel) er hans historie vanskelig å skrive. Han talte aldri om sig selv — kun for-

Pater Karl Halfdan Schilling.

talte han sin konversjonshistorie, når han følte at den kunde hjelpe andre og han forstod å skjule sitt eget åndelige liv slik, at man kun så «Guds herlighet fullkommengjøres i det skrøpelige». Allikevel er det lykkes pater Declercq å tegne et bilde av ham som lar oss forstå at den dag kanhende ikke er fjern hvor Kirken stiller pater Schilling frem for oss alle som en av dem vi trygt kan gå til med bønn om forbønn for oss hos Guds Sønn.

Med et par ord vil vi nu her i hans fedreland oppfriske dette bilde i anledning hans hundreårsdag.

Han fødtes som sagt i Christiania og vokste op i et meget alvorlig religiøst hjem som blev sterkt preget av hans mors tidlige død — Karl Halfdan var da bare 10 år gammel. Han opholdt sig meget i Christiania hvor han frekventerte katedralskolen — og utdannet senere sitt malertalent hos den tids største norske kunstmaler: Eckersberg. Etter noen års undervisning hos ham dro Schilling i 1853 til Düsseldorf som den gang betraktes som all god malerkunsts forjettede land — Eckersberg og mange av våre første malere har fått sin utdanning der — og han blev snart et midtpunkt i den skandinaviske kunstnerklubb, ikke

Gjensidige

Norges eldste livsforsikrings-
og livrenteselskap

Stiftet 1847.

minst på konto av sitt gode humør og sitt statelige ytre som bragte han tilavnet: der schöne Norweger.

Han bodde hos en utmerket katolsk familie og fikk gjennom den sin første personlige og meget sympatisk betonedede kontakt med katolisismen, som dog ikke hindret ham i å reagere temperamentfullt mot det han ikke likte ved den. Han begynte å ta undervisning — og da hans lærer for å vise ham hvor feilaktig hans innstilling til klosterlivet var, førte ham til «søstrene av Korset», blev han sterkt grepet av disse søstres opofrende liv — særlig øvet priorinnen, søster Emilie stor innflytelse på ham. En god støtte for ham blev det også at han møtte så megen forståelse hos sine kolleger. Akademiets direktør, Wilhelm Schadard og flere av de mest berømte malere der, bl. a. Ittenbach, dannet en «nestekjærlighetsforening», hvis statutter i meget lignet de nuværende St. Vinsensforeningens og som åpenbart blev hans inspirasjonsbillede da han senere i Oslo i forening med pater Stub, pater Tordiné og pater More — alle tre prester ved St. Olavskirken — grunnla den nuværende, særdeles levedyktige og velsignelsesrike St. Vinsensforening i Oslo.

Den 11. november 1854 blev han optatt i Kirken — men selv om dette skritt vakte en del opsikt i Christiania, møtte det ikke egentlig noen motvilje og hans far og øvrige slektninger stillet sig særdeles forståelsesfulle og gav ham en hjertelig mottagelse da han i 1855 kom på ferietur til Norge, hvor han til sin glede i Christiania fant en katolsk menighet som ikke hadde vært der før. Etter å ha reist en del om i tyske kunstnerbyer kom han nemlig for som han trodde for godt — i 1860 tilbake til Norge.

Han malte en del — bl. a. noen herlige bilder fra Finnmarken — gikk med liv og sjel op i praktiseringen av sin tro — var som sagt St. Vinsensforeningens første formann og knyttet et varmt vennskapsforhold til den også norskfødte pater Stub. Denne var den første som utkastet tanken om at Schilling visst igrunnen hadde klosterkall — og tanken fenget øieblikkelig i hans vel forberedte sinn. I 1868 forlot han Norge for å inntre hos Barnabitene i dens noviciatus i Aubigny i Sydfrankrike — men han som inntil nu stort sett hadde vært et lykkens kjelebarn fikk nu kjenne hvor hård «lutrings vei» kan være for de utvalgte som kalles til å betre den mystiske vei mot «hellighetens ry». Sykdom knekket ham gang på gang og særlig hårdt blev han rammet like før det skulde avgjøres hvorvidt han skulde optas i ordenssamfundet som prest eller kun kunde bli optatt i den «tredje orden» som Barnabitene hadde opprettet som en mellemting mellom lægbrødre og prester og hvis oppgave var i kraft av sin høiere utdannelse å bistå prestene mer direkte i deres arbeid. Man mente at Schillings helbred var for vaklende til at han kunde bli prest, og bestemte sig for å sende ham hjem til Norge, men vel som optatt i denne «tredje orden». Dette var et hårdt slag for Schilling — og hans fortvilelse var så stor at alle blev grepet av den og man begynte i fellesskap en novene til skytsenglen, den hellige Alfons. Og den

niende dag var den syke så frisk og kjekk at han kunde håpe å nå sitt ønskes mål. Den 21. november 1861 avla han sitt klosterløfte for tre år — og den 18. desember 1872 det høitidelige løfte efter å ha levet disse år slik at hans forstander innberettet til generalforstanderen at don Charles ikke i den tid var blitt funnet skyldig i noen bevisst feil.

At Schilling var uendelig lykkelig sier sig selv, men en ennu større glede ventet ham: I 1873 kom der brev fra generalforstanderen at han skulde forberedes for presteavgislen. Og den 18. desember 1875 nådde han også dette mål efter å ha absolvert de forskjellige eksamener som krevdes. Hans brennende iver for å bli en mer og mer verdig Kristi efterfølger og Kristi stedfortreder lot ham aldri hvile — ustanselig arbeidet han på sin fullkommenhet og han blev derved det store eksempel for alle som kom i berøring med ham. Hans elskverdighet, hjelpsomhet og strålende humør lyste ut over hans omgivelser — og kun hans foresatte visste at der skjulte sig et liv i hårde botsøvelser og den strengeste askebak dette muntre sinn.

Klostret i Aubigny måtte imidlertid lukke i 1880 på befaling av den franske antiklerikale regjering, mens dets beboere blev utvist. Pater Schilling dro til Monza, en liten by i nærheten av Milano, hvor han tilbragte 7 år med samme beskjedne og velsignelsesrike virksomhet som i Aubigny — til barnabitene i 1887 grunnla et nytt kloster i Mouscron i Belgien, istedetfor det i Aubigny. Pater Schilling sendtes til dette nye sted — optok arbeidet der med den samme lyse glede, tro og tillit og kom også i forbindelse med flere nordmenn som reiste ned for å besøke ham. Hans innflytelse steg med årene — «bare det å se ham virket oppbyggende». Mer og mer blev han et eksempel for alle — og da han 2. januar 1907 lukket sine øine blev der med rette sagt om ham: «Man kan ikke beskrive et slikt liv, like så lite som man kan bebringe noen en nøiaktig forestilling om et musikkstykke ved å beskrive det litterært. Det er begge noe som man må se, høre og oppleve, men som man ikke kan beskrive».

„Vi har intel å skamme oss over” -.

«Vi har intel å skamme oss over, vi følger godt med —» i «Dagbladet» for 29. mai slutter en usignert artikkel med disse ord. Og det som vi «følger godt med i» her i Norge er det arbeid som med en skjærende ironi betegnes som «mødre»-hygiene — ironi, fordi dets fornemste oppgave synes å være å skulde forhindre at kvinner overhodet blir mødre. Bemeldte artikkel begynner med å fastslå at det «er med en smule stolthet» at man leser i danske aviser at Socialdemokratisk kvinneforening i Kjøbenhavn har innsendt andragende til myndighetene om tilla-

telse til å oprette seksualklinikker i Danmark — og stoltheten refererer sig til at «vi her hjemme, som har hatt mødrehygienekontorer i flere år, er med andre ord et langt hestehode foran de danske kvinner»:

Det er et ord i skriften som uvilkårlig faller en i sinne ved å lese disse linjer og det er apostlens alvårlige formaning til dem som «setter en ære i sin skjendelse». Ordene kan lyde hårde — men her som i alle lignende tilfelle, må vi alltid erindre at menneskene kan være i hel god tro, ærlige og sanne i sin overbevisning samtidig med at deres meninger er inspirert av onde og ødeleggende makter. Dette er jo om mulig, livets største tragedie, dette forhold mellom den subjektive og objektive sannhet — og tragedien blir ennu større hvis man ikke alltid har den klart for øie når man drar ut i kamp for de gode og oppbyggende krefter her på jorden, for Guds rikes sak. I denne kamp forledes vi så ofte til å dømme for ikke å si: fordømme — uten å huske at dommen hører Herren til — han som ser i menneskenes hjerter, og der kan lese det som er skjult for vårt blikk. Vi har kun å bedømme en saks, en bevegelses utslag og bekjempe eller fremme disse utslag — menneskene har vi å elske og respektere ved å tro på deres gode vilje!

Der syndes meget mot denne regl av oss alle — la det derfor være sagt med en gang at de som står bak mødrehygienekontorenes arbeid sikkert gjør det ut fra sin ærligste overbevisning om at den jordiske lykke, som samfundslivet nu arter sig, kun er å finne gjennom den drastiske, men i grunnen nokså enkle utvei: at man simpelthen efterhvert avskaffer menneskene. Men hvor opriktig så enn der hevdes at dette er rett og riktig, så står det dog fast at denne overbevisning er et utslag av oprørets ånd.

Bruk den objektive sannhets målestokk: «Prøv åndene om de er av Gud» — og legg denne målestokk på mødrehygienekontorets åndelige prinsipp og se hvad resultatet blir!

Et av Guds første bud til menneskene lød at de skulde «opfylle jorden og gjøre sig den underdanig». Men hvorledes handles der nu mot dette bud? Istedenfor å opfylle jorden, opløres vi i å avfolke den — istedenfor at vi setter vår vilje inn på å gjøre oss jorden, de materielle levestandarder, underdanig — på å gjøre oss til herre over dem, beherske dem — beløres vi om at vi skal la de tilfældige ytre levestandarder råde over oss, at vi skal la dem diktere oss vår innstilling selv i det intimeste og mest ophøiede bånd menneskene imellem: ekteskaps, og selv i det helligste forhold mellom menneskene: en mors forhold til sitt barn. Oprørets ånd mot Guds bud!

Det er sårt å tenke på at alle disse krefter, som nu beslaglegges til å utpønske nye og sindrige me-

toder til slektens smertefri utryddelse, til slektens død, kunde anvendes så langt bedre, så langt mer produktivt, til beste for samfundets liv! Det er sårt å tenke på alt det som kunde utrettes på bollsakens område — for bare å ta en enkelt ting — hvis ikke så mange tanker, så meget initiativ, så mange penger var bunnet til «seksualklinikker», mødrehygienekontorer og fremstilling av kostbare preventive midler for slett ikke å tale om hvad der medgår til læge- og kvaksalverhonorarer, medisin og hospitalsophold og ikke minst: hvad følgene av «behandlede» kvinners ødelagte helse og tapte arbeidskraft koster samfundet!

Men det nytter så lite å preke nu — og der er heller ingen hjelp lenger i å holde foredrag, diskutere og protestere med munn og penn. Der er tenkt og talt lenge nok samtidig med at mødrehygienekontorene rolig har handlet og arbeidet, og handler og arbeider videre, mens i den aller siste tid seksualspørsmålene i sin mest nedbrytende skikkelse er rykket inn på selveste universitetet — efter hvad det alltid våkne presseorgan «A. B. C.» vet å meddele i sitt nummer av 29. mai.

Ja, Norge ligger langt fremme, det skal være visst, men det er ikke så sikkert at vi allikevel «intet har å skamme oss over». Vi har det!

Vi her ialfall — vi kristne har ialfall — det å skamme oss over, at vi ikke, hver i vår egen lille krets og så langt vi rekker ellers, gjør hvad vi kan — f. eks. ved å lette livet for en mor med en større barneflokk. Kjenner vi ingen — vel, alle skoler vil kunne gi oss anvisning på en familie for hvem det vilde bety en stor lettelse om ett eller to av deres barn, en eller flere dager i uken fikk plass ved vårt middagsbord. Vi har det å skamme oss over at vi ikke forsøker så langt vi rekker å interessere formående venner og bekjente for den arbeidsløse som livet fører på vår vei. Og særlig har vi kvinner å skamme oss over — vi som er mødre selv — at vi ikke på langt nær forkynner gleden ved å bære et barn frem i lyset — gleden ved å leve sammen med det i en sjels aller første jordiske tilværelsestid — gleden som fyller oss når barnet er født og vi «ikke mer kommer vår trengsel ihu». Kunde den skamfølelse settes inn, da kunde det vel hende at den vilde være mere verd og føre lengre frem enn den nuværende innstilling. Og «lengre frem» vil si mot det gamle mål — det mål som våre forfedre gjennom generasjoner satte sig: den størst mulige lykke for de flest mulige mennesker. Opfylle jorden og gjøre sig den underdanig er den sanna kulturs både middel og mål og kun i lydighet mot denne Guds egen ordre kan vi håpe at han vil anerkjenne oss som sine gode og trofaste tjenere og belønne oss med å la sitt rike, godhetens og kjærlighetens samfund, komme til oss mens vi ennu lever her nede.

E. D.-V.

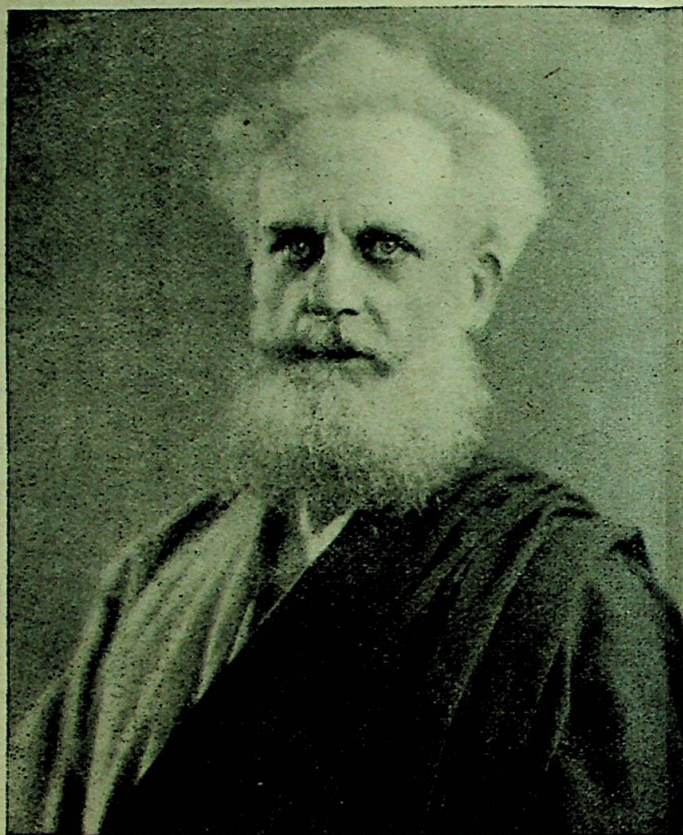
Korrespondanse - kursus

i tilskjæring og veiledning i søm.

Skriv efter plan. Vedlegg svarporto.
Elever inntas til kurser hele året.

Lady tilskjærer- og sykkole

Pilestrødet 31 Oslo - Telefon 10129.

Petrus i Pasjonsspillet.

Pinseaften tar altså pasjonsspillet på Ullevål Stadion sin begynnelse — og vi blir en opplevelse rikere. Ti det blir en opplevelse å se dette alle tiders største mysteriedrama bli oprullet for oss av mennesker som har viet hele sitt liv til denne store oppgave og tar det som et kall å gi de store skikkelser synlig form. Med de norske tekstbøker som for en ganske billig penge er å få til kjøps, vil alle kunne følge med i de skiftende scenerier. Det er et kjempearbeid som her er gjort — et stort offer av tid, penger og krefter som er bragt for å gjøre fremførelsen så verdig som mulig. Ikke minst er det norske komparseri gått til sine oppgaver med liv og lyst.

Altså møtes vi alle på Ullevål Stadion!

Søster Philomene de St. Joseph.

Vår Frue Hospital har lidt et stort tap, idet søster Philomène er avgått ved døden I-32 år har hun arbeidet på hospitalet i de sykes tjeneste med en selv for en St. Josephssøster enestående utrettelighet, dyktighet og opofrende kjærlighet. Søster Philomène — i dåpen Marie Bollonjon — blev født i St. Innocent i Savoyen d. 2. april 1881 og avla de evige løfter i St. Josephssøstrenes moderhus i Chambéry d. 8. september 1901. I 1903 kom hun til Norge — fant straks sitt rette virkefelt på Vår Frue Hospital

— og like til for et par måneder siden, da en langvarig og smertefull sykdom kom til utbrudd og gjorde hennes siste levetid til et bønnens og lidelsens apostolat, ferdedes hun mellom de syke som deres aldri sviktende påpasselige pleierske, mens hun samtidig blev den støtte for lægene som best karakteriseres av en av disse lægers egne ord: «Når jeg overlater en patient til søster Philomène er jeg alltid trygg».

Lørdag d. 1. juni foregikk hennes gravferd fra St. Olavskirken hvor en ualmindelig representativ forsamling var møtt frem for å bevise den avdøde den siste ære og samtidig uttrykke sin aktelse for den kongregasjon hun tilhørte og hvis arbeid ikke minst vår lægestand setter så høit. Den franske legasjon var representert av handelsråd de Commines med frue og den franske koloni av baron og baronesse de la Chaise. Av de fremmøtte læger bemerkedes overlæge H. Natvig, dr. Raabe og dr. Kristine Munch og priorinnen ved Vår Frue mottok mange beviser på hvor avholdt og aktet den avdøde søster hadde vært.

R. I. P.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, mgr. Kjelstrup i Kristiansand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

5. Moderkirkens gjenreise i Norge.

Sp.: Hvad er det som især vanskeliggjør arbeidet for Moderkirkens gjenreise og vokster i vårt land?

En venn av våre fedres kirke.

Svar: Det er våre protestantiske brødres ofte utrolige uvidenhet i religiøse og historiske spørsmål og deres mangel på evne til å tenke logisk.

K. K.

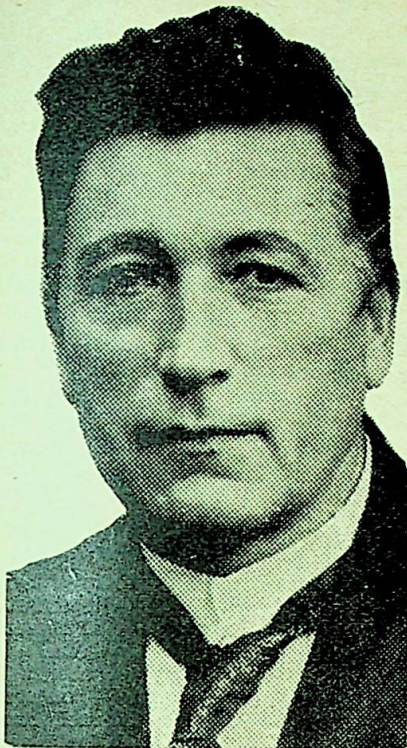
6. Salmedikter og konvertitt.

Sp.: Det vil kanskje være Dem bekjent at få salmer i vår katolske salmebok er blitt så populære som nr. 259 («Jeg elsker dig, min stav, min styrke»). Den synges nu ofte i våre kirker og både ord og melodi griper dypt. Især 3. vers er som skrevet for mange av oss konvertittet som i Moderkirken har funnet alt hvad vårt hjerte lengtet efter og b arebeklager at vi så sent lærte den hellige katolske Kirke å kjenne. Det skulde imidlertid være interessant å vite hvem som har skrevet denne betagende vakre salme.

Eldre konvertitt....

Svar: Salmen «Jeg elsker dig, min stav, min styrke» er av den navngjetne tyske salmedikter Johannes Scheffler, kjent under navnet «Angelus Silesius» (d. e. den schlesiske engel). Oversettelsen i «Cantemus Domino» er av den danske katolske prest Johannes Frederiksen, men renset for enkelte altfor utpregede danismer. I Tyskland er originalen, «Ich will Dich lieben, meine Stärke», en av det katolske folks hugnadssalmer og synges overalt.

Johannes Scheffler blev født i Breslau i 1624 og var opprinnelig lutheraner og læge. Omgangen med trosbegeistrede katolikker og lesning av den store hellige Teresas skrifter vakte hos ham en levende lengsel efter Moderkirkens

Lars Eskeland

er i den kgl. St. Olavsorden utnevnt til ridder av 1ste klasse for fortjeneste av folkeoplysningen. Lars Eskelands mange venner og beundrere overalt i Norge og i utlandet vil hilse denne meddelelse med stor glede. Fos oss, hans trosfeller, er det en særlig glede å se ham motta denne høie utmerkelse og officielle påskjønnelse av hans fremragende arbeid for ungdommen i vårt land.

nådemidler, og i 1653 blev han optatt i den katolske Kirke, hvor han siden mottok den hellige presteavgift. Som katolsk prest utfoldet han en betydelig litterær virksomhet som salmedikter og vant sig et navn også utenfor den katolske Kirke. Flere av hans salmer var optatt i den eldre utgave av Lanūstads Salmebok, hvor han i tillegget blev betegnet som «katolsk prest og elskelig salmedikter», og i den nye, reviderte lutherske salmebok er der også inntatt en del av ham.*) I Aschehougs Konversasjonsleksikon, hvor også hans konversjon omtales, sies det at «hans salmer med sin brennende Jesus-kjærlighet blev forbilledet for pietismens og Brødremenighetens salmediktning». Han døde i 1677. Salmen «Jeg elsker dig, min stav, min styrke» blev forfattet ved hans overgang til Moderkirken og gir, især i 3. vers, et gripende uttrykk for hans fryd over endelig å eie den fullstendige kristendom med alle dens rike nådemider.

K. K.

KONG OLAV I GARDARIKE.

*Voni skein so vent og brike
når han hugsa dagar rike
frå sitt fagre land der vest.
Fram i minnet allting bára
frå den minste barnetåra
til den siste kvitsundfest.*

*Natti tunge tankar fødde,
kvar ei misferd hjarta mødde,
kvar ei synd vart då eit sår.
Ropte det kje stundom Olav?
Då kom Erling ifrå Sola
høgreist, men med blodut hår.*

*Hemn og hardhug, alt han åtte,
ned i elde siga måtte
som av sorg og anger brann.
Gullet djupt i berget bunde
berre elden løysa kunde,
når han inn til roti rann.*

*Høge ynske atter livna:
Folket såg han trygt i trivnad
under Kristi forarhand.
Sæle syner hjarta hygde:
Kvar ein stad som nordmenn bygde
batt seg til sitt moderland.*

*Havet skein kring lange strender,
og på norsk i alle grender
drenger søgor sa, og kvad.
Alt i krossmerkt tættareining
etter Herrens frelsarmeining
voks for kongen med han bad.*

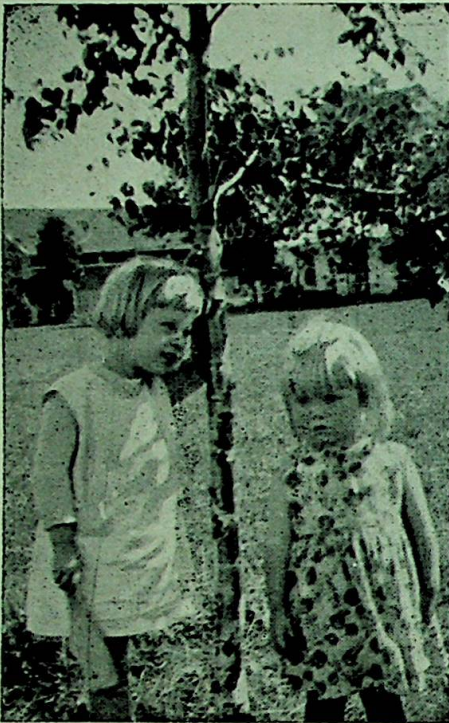
*Brått ei natt av månestråler
i ein storm for kongen målar
seg ein mann med heimferdskrav:
„D'er i Noreg du skal vera,
Herren sjølv vil vitne bera
for at han deg landet gav“.*

*Og ein morgon let og lokka
mildt og ljuvt ei kyrkjeklokka,
lik som Noreg song og bad.
Det var sut og gråt i omen
men ei frygd i atterljomen
som når sorgtung mor vert glad.*

LARS ESKELAND

*) Således f. eks. nr. 410 og 657.

Ordtyding: brike = strålende.

Vår Feriekoloni.

Som tidligere meddelt i «St. Olav» vil St. Vincensforeningen også i år arrangere feriekoloni for våre skolebarn for å skaffe disse et styrkende landophold. Etter planen skal småpikene dra avsted i skoleferiens første uke, mens turen for guttene kommer ca. 20. juli. Men hertil kreves midler, og foreløbig ser det smått ut. Men med erfaringen fra tidligere år har man ingen grunn til å engstes. Det viser sig hvert eneste år at vår feriekoloni får det som trenges. Og det er vel så at alle som selv har anledning til å skaffe sig et landophold i sommertiden også vil være med på å hjelpe barnene til å komme på landet og nyte godt av sol og frisk luft. For det vet vi alle at har voksne godt av et ferieophold på landet, så er det for barnene — og navnlig for storbyens barn — en nødvendighet.

Når nu St. Vincensforeningen i år igjen arrangerer feriekoloni for våre katolske skolebarn og appellerer til vår offervilje fortjener denne appel gjenklang hos alle som er istand til å hjelpe.

Vi som nøie kjenner Oslobarnas vilkår, retter derfor en inntrengende opfordring til våre trosfeller om å yde sin skjerv til denne gode sak. Guds velsignelse skal ikke mangle dem som viser kjærlighet mot de små som Kristus vår Frelser elsker så høit.

H. Irgens,
sogneprest.

T. Notenboom O. F. M.,
sogneprest.

Herhjemme: —

Opmerksomheten henledes på Mariakongregasjonens tur til Hamar søndag d. 30. juni. Se under erindringslisten i dette nummer!

OSLO. — O. K. Y.'s lysekrone blev ved trekning søndag 2. ds. vunnet av lodd nr. 1421: E. Mikkelsen.

OSLO. St. Halvardskirken hadde smykket sig til fest søndag d. 2. juni, hvor man feiret St. Elisabeths 700-års minne med en høitidelig levittmesse. Navnlig var St. Elisabeths statue prydet med et veld av roser. Den lille kirke var overfylt — særlig bemerket man en fyldig representasjon for Anthonisøstrene med sin priorinne i spissen — da det utmerkede kor under frk. Østenstads ledelse intonerte til dagens festlighet.

Messen celebrertes av sognepresten pater Notenboom med kapellanen pater Boers og pastor Ugen som diakon og subdiakon. Sognepresten holdt en gripende og manende tale over St. Elisabeths betydning for livet idag — ikke minst for samfundslivet. Verden idag var rystet i sin grunnvoll av klassekamp — og kun gjennom ydmykhet og selvopdragelse kunde den sociale forskjell utjevnes. Det er den frivillige selvdisciplin slik som St. Elisabeth øvet den, som verden trenger — men det vi alle trenger mest av alt, er å få den sinnsinnstilling som preget St. Elisabeth. I lidelsens stund — og hun led mere enn det blev de flestes lodd — bares hun oppe av en dyp og sterk åndelig glede som tillot henne ikke allene å kunde lindre materiell nød, men også samtidig å bringe lys og livsmot inn i mørke og livløse hjerter. Historien forteller at det brød hun bagte engang blev forvandlet til roser — en fortelling til ettertanke og belæring om at det er ikke nok bare å lindre de materielle bekymringer med det tørre brød, men vi skal også bringe hverandre blomster: Guds varme livgivende sols gjenskinns på jorden. St. Elisabeth glemte aldri å være menneske slik som St. Frans de Sales sier at vi ofte gjør: «Av iver for å bli engler, glemmer vi å være mennesker». Men det største ved henne — hemmeligheten i hele hennes ferd, var at hun i hvert menneske så Kristus — at hun visste at hver fattig og lidende hun møtte på sin vei var den ytre form for Kristus — og at hun derfor tjenste dem som hun ønsket å tjene ham. Og den samme ånd som levet i henne, lever nu den dag i dag blandt de søstre som bærer hennes navn. — Sognepresten vilde slutte sin tale med en takk til disse søstre som lindrer så megen både materiell og åndelig nød, og nedbe Guds velsignelse over dem og over alle som forstår og lever efter denne den eneste hjelp og det eneste botemiddel for den nuværende tids samfundsmotsetninger og klassekamp.

Aftenandakten hadde atter samlet fullt hus. Pater Boers holdt festprekenen og efter denne meddelte hs. hjv. biskopen den sakramentale velsignelse.

— og derute

Rom. — Under store festligheter er de engelske martyrer Thomas More og John Fisher blitt helgenkåret. Som vanlig ved en slik anledning strålte St. Peterskirken i sin skjønneste prakt med tepper og lys allevegne. Ceremonien varte fra kl. 7¼ til kl. 13½ og innleddes med prosesjon av de geistlige, hvorpå fulgte pave Pius på Sedia Gestatoria. Det mektige kirkerum var selvfølgelig overfylt med en særlig stor engelsk representasjon i spissen.

Kjøbenhavn. — Maleren Jens Nielsen har nu avlevert den billedeyklus over St. Elisabeths liv som han har utført til St. Elisabeth-hospitalets hovedopgang. Det er blitt overordentlig skjønt og avsløringen skjødde i nærvær av en meget representativ forsamling som varmt takket kunstneren for hans store innsats.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Telefon 10 877. Oslo.